

NÁVRHY GENERÁLNEHO ADVOKÁTA

YVES BOT

prednesené 14. októbra 2008¹

1. Spory týkajúce sa voľby právneho základu viedli nedávno k vyhláseniu viacerých rozsudkov, v ktorých Súdny dvor musel rozhodnúť o oblastiach patriacich do pôsobnosti Európskeho spoločenstva a tých, ktoré patria do pôsobnosti Európskej únie.²

2. Rozdelenie oblastí právomocí v rámci samotnej konštitučnej štruktúry pozostávajúcej z troch pilierov, konkrétne komunitárneho piliera a dvoch pilierov, ktoré majú viac medzivládny rozmer, vyvoláva tento druh sporov, pri ktorých má Súdny dvor delikátnu a zložitú úlohu a musí skúmať demarkačnú čiaru medzi oblasťami činností, ktoré patria normotvorcovi Spoločenstva, a tými, ktoré patria normotvorcovi Únie.

3. V tejto veci bol Súdny dvor požiadaný, aby spresnil hranicu medzi komunitárnym

pilierom a tretím pilierom, t. j. hlavou VI Zmluvy o EÚ týkajúcej sa policajnej a súdnej spolupráce v trestných veciach.

4. Írsko svojou žalobou žiada, aby Súdny dvor zrušil smernicu Európskeho parlamentu a Rady 2006/24/ES z 15. marca 2006 o uchovávaní údajov vytvorených alebo spracovaných v súvislosti s poskytovaním verejne dostupných elektronických komunikačných služieb alebo verejných komunikačných sietí a o zmene a doplnení smernice 2002/58/ES³ z toho dôvodu, že bola prijatá na nesprávnom právnom základe.

5. Írsko, podporované Slovenskou republikou, sa v podstate domnieva, že jediný právny základ, z ktorého môžu platne vychá-

1 — Jazyk prednesu: francúzština.

2 — Mám na mysli najmä rozsudky z 13. septembra 2005, Komisia/Rada (C-176/03, Zb. s. I-7879); z 30. mája 2006, Parlament/Rada a Komisia (C-317/04 a C-318/04, Zb. s. I-4721); z 23. októbra 2007, Komisia/Rada (C-440/05, Zb. s. I-9097), a z 20. mája 2008, Komisia/Rada (C-91/05, Zb. s. I-3651).

3 — Ú. v. EÚ L 105, s. 54.

dzať opatrenia obsiahnuté v smernici 2006/24, nie je stanovený v článku 95 ES, ale v samotnej hlave VI Zmluvy o EÚ venovanej policajnej a súdnej spolupráci v trestných veciach, najmä v článku 30 EÚ, článku 31 ods. 1 písm. c) EÚ a článku 34 ods. 2 písm. b) EÚ.

6. V týchto návrhoch prednesiem dôvody, na základe ktorých sa domnievam, že normotvorca Spoločenstva konal správne, keď sa rozhodol prijať smernicu 2006/24 na základe článku 95 ES.

8. Článok 95 ods. 1 ES stanovuje:

„Odlišne od článku 94 sa nasledujúce ustanovenia použijú na dosiahnutie cieľov uvedených v článku 14, pokiaľ táto zmluva neustanoví inak. Rada v súlade s postupom podľa článku 251 a po porade s Hospodárskym a sociálnym výborom prijíma opatrenia na aproximáciu ustanovení zákonov, iných právnych predpisov a správnych opatrení členských štátov, ktoré smerujú k vytváraniu a fungovaniu vnútorného trhu.“

9. Na základe článku 95 ES boli prijaté tieto tri smernice:

I — Právny rámec

7. Článok 47 EÚ stanovuje:

— smernica Európskeho parlamentu a Rady 95/46/ES z 24. októbra 1995 o ochrane fyzických osôb pri spracovaní osobných údajov a voľnom pohybe týchto údajov,⁴

„S výhradou ustanovení pozmeňujúcich Zmluvu o založení Európskeho hospodárskeho spoločenstva s cieľom založiť Európske spoločenstvo, Zmluvu o založení Európskeho spoločenstva uhlia a ocele a Zmluvu o založení Európskeho spoločenstva pre atómovú energiu a týchto záverečných ustanovení nič v tejto zmluve nemá vplyv na Zmluvu o založení Európskych spoločenstiev, ani ďalších zmlúv a aktov, ktoré tieto zmluvy menia alebo dopĺňajú.“

— smernica Európskeho parlamentu a Rady 2002/58/ES z 12. júla 2002, týkajúca sa spracovávanía osobných údajov a ochrany súkromia v sektore elektronických komunikácií (smernica

4 — Ú. v. ES L 281, s. 31; Mim. vyd. 13/015, s. 355.

o súkromí a elektronických komunikáciách)⁵ a

— v priebehu činností, ktoré sú mimo rozsahu zákona spoločenstva, ako sú tie, ktoré sú uvedené v hlave V a VI Zmluvy o Európskej únii a v žiadnom prípade sa neuplatňujú na operácie spracovania týkajúce sa verejnej bezpečnosti, obrany, bezpečnosti štátu (vrátane hospodárskej prosperity štátu, keď sa operácia spracovania týka záležitostí bezpečnosti štátu) a činností štátu v oblastiach trestného zákona,

— smernica 2006/24.

A — *Smernica 95/46*

...“

10. Smernica 95/46 stanovuje pravidlá týkajúce sa nakladania s údajmi osobného charakteru s cieľom ochrany základných práv a slobôd fyzických osôb, najmä ich osobného života, pri zabezpečení voľného pohybu údajov v Spoločenstve.

12. Článok 13 ods. 1 smernice 95/46 pod názvom „Výnimky a obmedzenia“ stanovuje:

11. Článok 3 ods. 2 smernice 95/46 stanovuje obmedzenie vecnej pôsobnosti smernice v tomto rozsahu:

„Členské štáty môžu prijať legislatívne opatrenia na obmedzenie rozsahu povinností a práv uvedených v článku 6 ods. 1, v článkoch 10 a 11 ods. 1 a v článkoch 12 a 21, keď takéto obmedzenie vytvára nevyhnutné opatrenia na zabezpečenie údajov o:

„Táto smernica sa neuplatňuje na spracovanie osobných údajov:

a) štátnej bezpečnosti;

5 — Ú. v. ES L 201, s. 37; Mim. vyd. 13/029, s. 514.

b) obrane;

B — *Smernica 2002/58*

c) verejnej bezpečnosti;

13. Smernica 2002/58 bola prijatá na doplnenie smernice 95/46 o osobitné ustanovenia v oblasti odvetvia elektronických komunikácií.

d) prevencii, vyšetrovaní, pátraní a trestnom konaní alebo porušení etiky pre predpísané profesie;

14. Článok 1 ods. 1 smernice 2002/58 stanovuje:

e) dôležitom hospodárskom alebo finančnom záujme členského štátu alebo Európskej únie, vrátane peňažných, rozpočtových a daňových záležitostí;

„Táto smernica harmonizuje ustanovenia členských štátov požadované na zabezpečenie primeranej úrovne ochrany základných práv a slobôd a najmä práva na súkromie, z hľadiska spracovávaní osobných údajov v elektronickom komunikačnom sektore a zabezpečenia voľného pohybu takých údajov a elektronického komunikačného zariadenia a služieb v spoločenstve.“

f) monitorovaní, inšpekcií alebo regulačnej funkcii spojenej aj s výkonom oficiálneho orgánu v prípadoch uvedených v bodoch c), d) a e);

15. Podobne ako článok 3 ods. 2 smernice 95/46, aj článok 1 ods. 3 smernice 2002/58 stanovuje obmedzenie rozsahu pôsobnosti tejto smernice, keď stanovuje:

g) ochrane osoby pracujúcej s údajmi alebo práv a slobôd ostatných.“

„Táto smernica sa nevzťahuje na činnosti, ktoré sú mimo pôsobnosti Zmluvy o založení Európskych spoločenstiev, ako sú činnosti

podľa hlavy V a VI Zmluvy o Európskej únii a v žiadnom prípade na činnosti týkajúce sa verejnej bezpečnosti, obrany, bezpečnosti štátu (vrátane ekonomického blahobytu štátu, keď sa činnosti týkajú záležitostí bezpečnosti štátu) a činnosti v oblasti trestného práva.“

tovateľom verejnej komunikačnej siete alebo verejne dostupnej elektronickej komunikačnej služby, sa musia vymazať alebo zanoymniť, ak už naďalej nie sú potrebné na účely prenosu správy, bez vplyvu na odseky 2, 3 a 5 tohto článku a článku 15 ods. 1.“

16. Články 5, 6 a 9 smernice 2002/58 stanovujú pravidlá, ktoré sa uplatňujú na spracovanie prevádzkových a miestnych údajov vytvorených používaním elektronickej komunikačných služieb, vykonávané poskytovateľmi sietí a služieb. Takéto údaje sa musia vymazať alebo sa musí zabezpečiť ich anonymita, ak už nie sú ďalej potrebné na účely prenosu komunikácie, s výnimkou údajov potrebných na vyhotovenie faktúr alebo platieb za prepojenie. V prípade súhlasu môžu byť niektoré údaje spracované aj na marketingové účely a na poskytovanie služieb s pridanou hodnotou.

18. Podľa článku 15 ods. 1 tej istej smernice:

17. Okrem iného článok 6 ods. 1 smernice 2002/58 stanovuje:

„Členské štáty môžu prijať legislatívne opatrenia na obmedzenie rozsahu práv a povinností uvedených v článku 5, článku 6, článku 8 ods. 1, 2, 3 a 4 a článku 9 tejto smernice, ak také obmedzenie predstavuje nevyhnutné, vhodné a primerané opatrenie v demokratickej spoločnosti na zabezpečenie národnej bezpečnosti (t. j. bezpečnosti štátu), obrany, verejnej bezpečnosti a na zabránenie, vyšetrovanie, odhaľovanie a stíhanie trestných činov alebo neoprávnené používanie elektronickej komunikačného systému podľa článku 13 ods. 1 smernice 95/46/ES. Na tento účel členské štáty môžu, medzi iným, prijať legislatívne opatrenia umožňujúce zadržanie údajov na limitované obdobie, oprávnené z dôvodov stanovených v tomto odseku. Všetky opatrenia uvedené v tomto odseku musia byť v súlade so všeobecnými princípmi práva spoločenstva vrátane tých, ktoré sú uvedené v článku 6 ods. 1 a 2 Zmluvy o Európskej únii.“

„Prevádzkové dáta týkajúce sa účastníkov a užívateľov, spracovávané a uložené posky-

C — *Smernica 2006/24*

19. Odôvodnenia č. 5 až 11 smernice 2006/24:

„(5) Niektoré členské štáty prijali právne predpisy stanovujúce poskytovateľom služieb povinnosť uchovávať údaje na predchádzanie, vyšetrovanie, odhaľovanie a stíhanie trestných činov. Tieto vnútroštátne ustanovenia sa značne líšia.

(6) Právne a technické odlišnosti vo vnútroštátnych ustanoveniach o uchovávaní údajov na účely predchádzania, vyšetrovania, odhaľovania a stíhania trestných činov sú prekážkou vnútorného trhu elektronických komunikácií, keďže poskytovatelia služieb čelia rozdielnym požiadavkám s ohľadom na kategóriu prevádzkových údajov a údajov o polohe, ktoré sa majú uchovávať, podmienok uchovávaní a doby uchovávaní.

(7) Závery Rady pre spravodlivosť a vnútorné veci z 19. decembra 2002 zdôrazňujú, že v dôsledku značného nárastu možností elektronickej komunikácie sú údaje o použití elektronickej komunikácie mimoriadne dôležité a predstavujú významný

prostriedok na predchádzanie, vyšetrovanie, odhaľovanie a stíhanie trestných činov a najmä významný nástroj boja proti organizovanému zločinu.

(8) Vyhlásenie o boji proti terorizmu prijaté Európskou radou 25. marca 2004 uložilo Rade zväziť opatrenia stanovujúce pravidlá uchovávaní prevádzkových údajov poskytovateľmi služieb.

(9) Podľa článku 8 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd [podpísaného 4. novembra 1950 v Ríme (EDLP)] má každý právo na rešpektovanie svojho súkromia a korešpondencie. Orgány verejnej moci môžu brániť výkonu tohto práva iba v súlade so zákonom, a ak je to nevyhnutné v demokratickej spoločnosti, okrem iného v záujme národnej a verejnej bezpečnosti s cieľom predísť porušovaniu verejného poriadku alebo predchádzať páchaniu trestných činov alebo na ochranu práv a slobôd občanov. Keďže uchovávanie údajov sa ukázalo ako potrebný a účinný vyšetrovací nástroj na presadzovanie práva v niekoľkých členských štátoch a najmä v závažných prípadoch, ako sú organizovaný zločin a terorizmus,

je potrebné na určitý čas zabezpečiť orgánom činným v trestnom konaní dostupnosť uchovávaných údajov za podmienok stanovených v tejto smernici. Prijatie nástroja na uchovávanie údajov, ktorý je v súlade s požiadavkami článku 8 EDLP, je preto nevyhnutným opatrením.

20. Rovnako odôvodnenie č. 15 smernice 2006/24 spresňuje:

„Na údaje uchovávané v súlade s touto smernicou sa plne uplatňuje smernica 95/46/ES a smernica 2002/58/ES.“

- (10) Rada 13. júla 2005 opätovne potvrdila vo vyhlásení odsudzujúcom teroristické útoky potrebu prijatia spoločných opatrení v oblasti uchovávania telekomunikačných údajov v najkratšom možnom čase.

21. Podľa odôvodnenia č. 21 smernice 2006/24:

- (11) Vzhľadom na to, že dôležitosť prevádzkových údajov a údajov o polohe pre vyšetrowanie, odhaľovanie a stíhanie trestných činov sa preukázala výskumom a cez praktické skúsenosti vo viacerých členských štátoch, je na európskej úrovni potrebné zabezpečiť, aby sa údaje vytvárané alebo spracúvané v priebehu poskytovania komunikačných služieb poskytovateľmi verejne dostupných elektronických komunikačných služieb alebo verejných komunikačných sietí po určitý čas uchovávali za podmienok stanovených v tejto smernici.“

„Keďže ciele tejto smernice, a to zosúladienie povinnosti poskytovateľov uchovávať určité údaje a zabezpečiť dostupnosť týchto údajov na účel vyšetrowania, odhaľovania a stíhania závažných trestných činov, ako ich vymedzuje vnútroštátne právo každého členského štátu, nie je možné uspokojivo dosiahnuť na úrovni jednotlivých členských štátov, ale z dôvodu jej rozsahu a dôsledkov ich možno lepšie dosiahnuť na úrovni Spoločenstva. Spoločenstvo môže prijať opatrenia v súlade so zásadou subsidiarity podľa článku 5 zmluvy. V súlade so zásadou proporcionality podľa uvedeného článku, neprekračuje táto smernica rámec nevyhnutný na dosiahnutie týchto cieľov.“

22. Odôvodnenie č. 25 tej istej smernice znie takto:

„Touto smernicou nie je dotknutá právomoc členských štátov prijímať legislatívne opatrenia týkajúce sa práva na prístup a používanie údajov nimi určenými vnútroštátnymi orgánmi. Otázky prístupu k údajom uchovávaným v súlade s touto smernicou vnútroštátnymi orgánmi na činnosti uvedené v prvej zarážke článku 3 ods. 2 smernice 95/46/ES nepatria do oblasti pôsobnosti práva Spoločenstva. Môžu však byť predmetom vnútroštátneho práva alebo opatrenia podľa hlavy VI Zmluvy o Európskej únii. Takéto zákony či opatrenia musia plne rešpektovať základné práva, ako to vyplýva zo spoločných ústavných tradícií členských štátov a ako ich zaručuje EDĽP. Podľa článku 8 EDĽP, ako ho vykladá Európsky súd pre ľudské práva, zásahy štátnych orgánov do práv na súkromie musia spĺňať požiadavky nevyhnutnosti a primeranosti, preto musia slúžiť na vymedzené, jasne formulované a legitímne účely a musia byť vykonané primeraným a relevantným spôsobom, v miere, ktorá zodpovedá účelu zasahovania.“

23. Článok 1 ods. 1 smernice 2006/24:

„Cieľom tejto smernice je zosúladienie ustanovení členských štátov o povinnostiach

poskytovateľov verejne dostupných elektronických komunikačných služieb alebo verejných komunikačných sietí v súvislosti s uchovávaním určitých údajov, ktoré oni vytvárajú alebo spracovávajú, aby sa zabezpečila dostupnosť týchto údajov na účely vyšetrovania, odhaľovania a stíhania závažných trestných činov, ako to stanovuje vnútroštátne právo každého členského štátu.“

24. Článok 3 tej istej smernice stanovuje povinnosť uchovávanía údajov. Jeho odsek 1 znie takto:

„Členské štáty odchyľne od článkov 5, 6 a 9 smernice 2002/58/ES prijímú opatrenia, aby zabezpečili, že údaje uvedené v článku 5 tejto smernice sa uchovávajú v súlade s jej ustanoveniami, v rozsahu, v akom sú vytvárané alebo spracúvané poskytovateľmi verejne dostupných elektronických komunikačných služieb alebo verejnej komunikačnej siete v ich pôsobnosti v rámci procesu poskytovania príslušných komunikačných služieb.“

25. Pokiaľ ide o prístup k uchovávaným údajom, článok 4 smernice 2006/24 stanovuje:

„Členské štáty prijímú opatrenia, ktoré zaistia, že údaje uchovávané v súlade s touto smernicou sa poskytnú v mimoriadnych prípadoch príslušným vnútroštátnym orgánom a v súlade s vnútroštátnym právom. Postup, ktorý treba dodržať, a podmienky, ktoré treba splniť pre získanie prístupu k uchovávaným údajom v súlade s požiadavkami nevyhnutnosti a primeranosti, vymedzí každý členský štát vo svojom vnútroštátnom práve, pokiaľ príslušné ustanovenia práva Európskej únie alebo medzinárodného práva verejného, najmä EDĽP v zmysle výkladu Európskeho súdu pre ľudské práva, neustanovujú inak.“

26. Pokiaľ ide o dobu uchovávania údajov, článok 6 tej istej smernice stanovuje:

„Členské štáty zabezpečia, aby sa kategórie údajov uvedené v článku 5 uchovávali po dobu nie menej ako šesť mesiacov a najviac dva roky odo dňa komunikácie.“

27. Pokiaľ ide ďalej o spôsob uchovávania údajov, článok 8 smernice 2006/24 stanovuje:

„Členské štáty zabezpečia, aby sa údaje uvedené v článku 5 uchovávali v súlade s touto smernicou tak, aby sa mohli spolu s akýmikoľvek inými informáciami, ktoré s nimi súvisia a sú potrebné, postúpiť príslušným orgánom na požiadanie bez zbytočného odkladu.“

28. Z dôvodu povinnosti uchovávania údajov, ktorú zaviedla smernica 2006/24, článkom 11 tejto smernice sa vkladá nový odsek do článku 15 smernice 2002/58. Tento odsek znie:

„1a. Odsek 1 sa nevzťahuje na údaje, ktorých uchovávanie výslovne požaduje smernica 2006/24/ES na účely, ktoré sú uvedené v článku 1 ods. 1 uvedenej smernice.“

29. A napokon článok 12 smernice 2006/24 znie takto:

„1. Členský štát, ktorý čelí zvláštnym okolnostiam vyžadujúcim na obmedzené obdobie

predĺženie maximálnej doby uchovávanía údajov podľa článku 6, môže prijať potrebné opatrenia. Členský štát bezodkladne upovedomí Komisiu a informuje ostatné členské štáty o opatreniach, ktoré prijal podľa tohto článku, s udaním dôvodov na ich prijatie.

ložili Rade návrh rámcového rozhodnutia založeného na článku 31 ods. 1 písm. c) EÚ a článku 34 ods. 2 písm. b) EÚ. Cieľom tohto návrhu bolo uchovávanie údajov spracúvaných a zhromažďovaných pri poskytovaní verejne prístupných elektronických komunikačných služieb alebo údajov postúpených cez verejné komunikačné siete na účely predchádzania, vyšetrovania, odhaľovania a stíhania trestných činov vrátane terorizmu.⁶

2. Do šiestich mesiacov od upovedomenia podľa odseku 1 Komisia schváli alebo zamietne dotknuté vnútroštátne opatrenia na základe overenia, či tieto opatrenia nepredstavujú prostriedok svojvoľnej diskriminácie alebo skrytého obmedzenia obchodu medzi členskými štátmi, alebo či nepredstavujú prekážku fungovania vnútorného trhu. Ak Komisia v uvedenej lehote nerozhodne, považujú sa vnútroštátne opatrenia za schválené.

...“

II — Okolnosti predchádzajúce sporu

30. Dňa 28. apríla 2004 Francúzska republika, Írsko, Švédске kráľovstvo a Spojené kráľovstvo Veľkej Británie a Severného Írska pred-

31. Vzhľadom na to, že toto rámcové rozhodnutie sa skladalo z dvoch častí, konkrétne z povinnosti poskytovateľov uchovávať údaje týkajúce sa užívateľov ich služieb počas určitého obdobia a na druhej strane z povinností týkajúcich sa prístupu k týmto údajom a ich výmeny medzi príslušnými trestnoprávnymi orgánmi, Komisia sa vyslovila v prospech článku 95 ES ako právneho základu opatrení v prvej časti tohto návrhu. Uviedla predovšetkým, že článok 47 EÚ neumožňoval, aby právny akt založený na Zmluve o EÚ mal vplyv na *acquis communautaire*, v danom prípade na smernice 95/46 a 2002/58. Vzhľadom na to, že stanovenie kategórií údajov, ktoré sa majú uchovávať, a dĺžka ich uchovávanía patria do právomoci normotvorcu Spoločenstva, Komisia si vyhradila právo na predloženie návrhu smernice.

6 — Dokument Rady č. 8958/04, CRIMORG 36 TELECOM 82.

32. Dňa 21. septembra 2005 Komisia prijala návrh smernice Európskeho parlamentu a Rady o uchovávaní údajov spracovaných v súvislosti s poskytovaním verejných elektronických komunikačných služieb a zmene a doplnení smernice 2002/58⁷ založený na článku 95 ES.

— zrušil smernicu 2006/24 z toho dôvodu, že bola prijatá na nesprávnom právnom základe, a

33. Na zasadnutiach 1. a 2. decembra 2005 Rada hlasovala v prospech smernice na právnom základe Zmluvy ES namiesto prijatia rámcového rozhodnutia.

— zaviazal Radu a Parlament na náhradu trov konania.

34. Dňa 28. novembra 2005 schválil Výbor pre občianske slobody, spravodlivosť a vnútorné veci Európskeho parlamentu správu o návrhu smernice.⁸ Dňa 14. decembra 2005 Parlament vydal svoje stanovisko v súlade s postupom spolurozhodovania podľa článku 251 ES.⁹

37. Parlament navrhuje, aby Súdny dvor:

— zamietol žalobu ako nedôvodnú,

35. Rada kvalifikovanou väčšinou schválila smernicu 2006/24 na svojom zasadnutí 21. februára 2006. Írsko a Slovenská republika hlasovali proti.

— zaviazal žalobcu na náhradu celkových trov konania

III — Návrhy účastníkov konania

36. Írsko navrhuje, aby Súdny dvor:

— alebo subsidiárne určil, že účinky napadnutej smernice platia len do nadobudnutia účinnosti nového právneho aktu.

7 — KOM(2005) 438 v konečnom znení.

8 — A6-0365/2005.

9 — T6-0512/2005.

38. Rada navrhuje, aby Súdny dvor:

V — Hlavné tvrdenia účastníkov konania

- zamietol žalobu Írska o neplatnosť smernice 2006/24 a

40. Írsko tvrdí, že voľba článku 95 ES ako právneho základu smernice 2006/24 je nesprávna. Podľa tohto členského štátu článok 95 ES ani nijaké iné ustanovenie Zmluvy ES nemôže byť vhodným právnym základom tejto smernice.

- zaviazal Írsko na náhradu trov konania.

41. Írsko sa v prvom rade domnieva, že jediným, respektíve subsidiárne hlavným alebo prevažujúcim cieľom smernice 2006/24 je uľahčiť vyšetrovanie, odhaľovanie a stíhanie závažných trestných činov vrátane terorizmu. Preto tvrdí, že jediným prípustným právnym základom pre opatrenia podľa uvedenej smernice je samotná hlava VI Zmluvy o EÚ, konkrétne článok 30 EÚ, článok 31 ods. 1 písm. c) EÚ a článok 34 ods. 2 písm. b) EÚ.

IV — Konanie pred Súdnym dvorom

39. Uzneseniami z 1. februára 2004 predseda Súdneho dvora vyhovel návrhu na vstup Slovenskej republiky ako vedľajšieho účastníka do konania na podporu žalobcu a vstup Španielskeho kráľovstva, Holandského kráľovstva, Komisie a Európskeho dozorného úradníka pre ochranu údajov (ďalej len „CEPD“) na podporu žalovaných.

42. Analýza odôvodnení (najmä odôvodnení č. 7 až 11, ako aj odôvodnenia č. 21) a základných ustanovení (najmä článku 1 ods. 1) smernice 2006/24 preukázala, že článok 95 ES je ako právny základ tejto smernice nevhodný. Táto smernica je totiž jednoznačne nasmerovaná na boj proti závažnej trestnej činnosti.

43. Preukázalo sa, že ťažiskom opatrení založených na článku 95 ES musí byť aproximácia vnútroštátnych právnych predpisov na účely zlepšenia fungovania vnútorného trhu. Ustanovenia smernice 2006/24 sa týkajú boja proti závažným trestným činom a nemajú za cieľ naprávať prípadné nedostatky, ku ktorým dôjde na vnútornom trhu.

44. Írsko subsidiárne tvrdí, že aj keby Súdny dvor rozhodol, že cieľom smernice 2006/24 je najmä predchádzať narušeniam hospodárskej súťaže alebo prekážkam vnútorného trhu, tento cieľ treba považovať za okrajový v porovnaní s hlavným alebo prevažujúcim cieľom, ktorým je boj proti trestnej činnosti.

45. Podľa tohto členského štátu normotvorca Spoločenstva nemá právomoc na to, aby použil smernicu o zmenách prijatú na základe článku 95 ES s cieľom začleniť ustanovenia, ktoré nepatria do právomoci Spoločenstva v rámci prvého piliera. Povinnosti, ktorými sa má zabezpečiť, aby boli údaje k dispozícii na vyšetrovanie, odhaľovanie a stíhanie závažnej trestnej činnosti, patria do oblasti, ktorá môže byť len predmetom právneho nástroja patriaceho do hlavy VI Zmluvy o EÚ. Prijatie takého nástroja by teda neovplyvnilo ustanovenia smernice 2002/58 v zmysle článku 47 EÚ.

46. Írsko ďalej tvrdí, že smernica 95/46 v svojom článku 3 ods. 2 prvej zarážke a smernica 2002/58 v svojom článku 1 ods. 3 výslovne vylučujú zo svojej pôsobnosti činnosti, ktoré nepatria do pôsobnosti Zmluvy ES, činnosti týkajúce sa verejnej bezpečnosti, obrany a bezpečnosti štátu, ako aj činnosti štátu v oblasti trestného práva. Smernica 2006/24 neobsahuje také vylúčenie. Naopak, činnosti vylúčené z pôsobnosti smerníc 95/46 a 2002/58 sú zaradené do pôsobnosti smernice 2006/24, čo jednoznačne vyplýva z jej článku 1 ods. 1. Hoci to tak nie je v prípade smerníc 95/46 a 2002/58, voľbu článku 95 ES ako právneho základu smernice 2006/24 možno spochybníť z toho dôvodu, že obsahuje oblasti vylúčené z pôsobnosti dvoch predchádzajúcich smerníc.

47. Skutočnosť, že smernica 2006/24 neobsahuje ustanovenia, ktoré by upravovali prístup k údajom na účely vyšetrovania, odhaľovania a stíhania závažnej trestnej činnosti, nie je rozhodujúca a Súdny dvor nebráni v tom, aby použil rovnaké odôvodnenie ako v už citovanom rozsudku Parlament/Rada a Komisia.

48. Pokiaľ ide o návrh Parlamentu, aby boli účinky prípadného rozsudku o zrušení časovo obmedzené, Írsko tvrdí, že jednak také zrušenie by nevedlo k vzniku závažných ekonomických dôsledkov a jednak právna istota nevyžaduje, aby sa ustanovenia smerní-

ce 2006/24 ponechali v účinnosti napriek ich neplatnosti. Írsko preto zastáva názor, že by nebolo vhodné, aby Súdny dvor časovo obmedzil účinky, pokiaľ by smernica bola zrušená.

49. Slovenská republika podporuje stanovisko Írska. Zastáva názor, že článok 95 ES nemôže slúžiť ako právny základ smernice 2006/24, keďže jej hlavným cieľom nie je odstránenie prekážok a narušení vnútorného trhu. Smernica zosúladuje uchovávanie osobných údajov nad rámec komerčných cieľov, s cieľom uľahčiť konanie štátu v oblasti trestného práva. Z toho dôvodu nemôže byť prijatá v rámci právomoci Spoločenstva bez ohľadu na otázku, či právny akt Spoločenstva upravuje odovzdávanie takých údajov alebo ich iné spracovanie represívnymi orgánmi, alebo nie.

50. Uchovávanie osobných údajov v rozsahu, aký smernica 2006/24 požaduje, by sa rovnalo výraznému zásahu do práv jednotlivcov na súkromie, ktoré je chránené článkom 8 EDLP. Existujú pochybnosti o tom, či by taký rozsiahly zásah mohol byť odôvodnený hospodárskymi dôvodmi, v tomto prípade zlepšením fungovania trhu. Prijatie takého právneho aktu, ktorého hlavným a neskrývaným cieľom je boj proti trestnej činnosti a terorizmu, mimo pôsobnosti Spoločenstva, by bolo najvhodnejším riešením, ktoré by poskytovalo primerané odôvodnenie

na zásah do práva jednotlivcov na rešpektovanie ich súkromia.

51. Na rozdiel od Írska sa Slovenská republika domnieva, že v prípade zrušenia smernice 2006/24 by bolo vhodné, aby Súdny dvor odložil účinky svojho rozsudku až do prijatia právneho aktu, ktorý ju nahradí.

52. Podľa Parlamentu sa žaloba Írska zakladá na nesprávnom posúdení účelu a obsahu smernice 2006/24, ako aj na nesprávnom pochopení právomoci Spoločenstva v rámci prvého piliera a právomocí Únie v rámci tretieho piliera, konkrétne hlavy VI Zmluvy o EÚ.

53. Parlament tvrdí, že žalobca podáva selektívny výklad ustanovení smernice 2006/24. Odôvodnenia č. 5 a 6 tejto smernice objasňujú, že jej hlavným alebo prevažujúcim cieľom je odstránenie prekážok vnútorného trhu elektronickými komunikáciami, a jej odôvodnenie č. 25 potvrdzuje, že prístup k uchovávaným údajom a ich používanie nepatria do pôsobnosti Spoločenstva.

54. Článok 3 ods. 1 smernice 2006/24 stanovuje na základe odchýlky od článkov 5, 6 a 9 smernice 2002/58 povinnosť poskytovateľov elektronických služieb uchovávať údaje, ktoré pôvodne mali povinnosť zničiť. Táto zmena existujúcich povinností musela byť nevyhnutne prijatá na základe pôsobnosti patriacej do prvého piliera, pretože použitie právneho aktu z tretieho piliera by bolo v rozpore s článkom 47 EÚ. Parlament rovnako uvádza, že hlavné ustanovenia smernice 2006/24, t. j. jej články 5 až 8, sa nepopierateľne zamierajú na zosúladenie podmienok, ktoré sa uplatňujú na uchovávané údaje.

55. Parlament uvádza, že v dôsledku teroristických útokov z 11. septembra 2001 v Spojených štátoch amerických a následných útokov v Madride a Londýne niektoré členské štáty už prijali alebo sa nachádzali v procese prijímania podstatne rozdielnych pravidiel v oblasti uchovávaní údajov. Tieto rozdiely mohli brániť voľnému pohybu osobných údajov medzi členskými štátmi a v dôsledku toho aj poskytovaniu elektronických komunikačných služieb.

56. Uchovávanie údajov predstavuje významné náklady pre dotknutých poskytovateľov a existencia rozličných predpisov v tejto oblasti by mohla narúšať hospodársku súťaž na vnútornom trhu. Smernica 2006/24 má ako hlavný cieľ zosúladenie povinností, ktoré členské štáty ukladajú poskytovateľom elektronických komunikácií v oblasti uchová-

vania údajov. Z toho vyplýva, že článok 95 ES je vhodným právnym základom tejto smernice. Význam, ktorý sa pripisuje boju proti trestnej činnosti, neznamena, že je zakázané, aby sa táto smernica zakladala na článku 95 ES. Boj s trestnou činnosťou síce jednoznačne ovplyvnil voľbu vykonanú v smernici 2006/24, ale táto záležitosť nerobí voľbu článku 95 ES ako právneho základu tejto smernice neplatnou.

57. Parlament rovnako uvádza, že smernica 2006/24 neobsahuje ustanovenie, ktoré by malo za cieľ alebo účinok poskytnutie prístupu k uchovávaným údajom alebo povolenie používať tieto údaje na represívne účely na rozdiel od vecí, ktoré viedli k už citovanému rozsudku Parlament/Rada a Komisia, v ktorých sa prístup poskytol represívnemu orgánu tretej krajiny. Okrem toho táto smernica neobsahuje ustanovenie o spolupráci medzi represívnymi orgánmi v zmysle článku 30 EÚ alebo o spolupráci medzi súdnymi orgánmi v zmysle článku 31 EÚ. Stručne povedané, táto smernica neobsahuje nijaké ustanovenie o „činnostiach štátu v oblasti trestného práva“, ktoré sú vylúčené v zmysle článku 1 ods. 3 smernice 2002/58.

58. Podľa Parlamentu síce uchovávanie osobných údajov jednotlivcov v zásade môže predstavovať zásah v zmysle článku 8 EDLP, tento zásah však na základe uvedeného článku možno odôvodniť odvolaním sa na verejnú bezpečnosť a predchádzanie trestnej

činnosti. Také odôvodnenie by muselo byť odlišené od správnej voľby právneho základu v samotnom právnom poriadku Únie, čo je otázka, ktorá s tým nijako nesúvisí.

spoločných pravidiel Spoločenstva s cieľom zaručiť jednotu vnútorného trhu.

59. Parlament napokon zastáva názor, že ak Súdny dvor zruší smernicu 2006/24, jej účinky musia zostať na základe článku 231 ES zachované až do prijatia náhradného právneho aktu. Žalobca totiž žiada zrušenie uvedenej smernice na základe nesprávneho právneho základu, ale nespochybňuje jej obsah. Zachovanie účinkov tejto smernice je odôvodnené právnou istotou a ochranou záujmov dotknutých osôb.

61. Rada okrem toho tvrdí, že ak je potreba boja proti trestnej činnosti vrátane terorizmu určujúcim faktorom pri rozhodovaní o zmene rozsahu práv a povinností stanovených v článkoch 5, 6 a 9 smernice 2002/58, táto okolnosť nebráni tomu, aby bola smernica 2006/24 prijatá na základe článku 95 ES. Ani článku 30 EÚ, 31 EÚ a 34 EÚ, ani žiadny iný článok Zmluvy o EÚ nemôže byť základom právneho aktu, ktorý by menil povinnosti poskytovateľov, ktoré im ukladá smernica 2002/58, bez porušenia článku 47 EÚ.

60. Rada tvrdí, že v rokoch, ktoré nasledovali po prijatí smernice 2002/58, vnútroštátne represívne orgány so vzrastajúcim znepokojením sledovali využívanie rôznych inovácií v oblasti elektronických komunikácií v súvislosti s trestnou činnosťou. Tieto nové obavy viedli členské štáty k prijatiu opatrení, ktorých účelom bolo zabrániť vymazaniu údajov týkajúcich sa takých komunikácií a zaručiť ich dostupnosť pre represívne orgány. Tieto opatrenia sa od seba líšili a začali narušovať riadne fungovanie vnútorného trhu. Odôvodnenia č. 5 a 6 smernice 2006/24 sú v tejto súvislosti explicitné. Tieto okolnosti viedli normotvorcu Spoločenstva k vytvoreniu presných a zosúladených podmienok, ktoré majú poskytovatelia služieb dodržiavať, pokiaľ ide o vymazávanie osobných údajov podľa článku 5 tejto smernice, ako aj zabezpečenie

62. Okrem obmedzení stanovených článkom 47 EÚ Rada spochybňuje, že by oblasť upravená smernicou 2006/24 mohla byť predmetom právneho aktu prijatého na základe hlavy VI Zmluvy o EÚ, vzhľadom na to, že nič v smernici sa netýka organizácie spolupráce najmä medzi policajnými zložkami, colnými a súdnymi orgánmi ani zblížovania pravidiel trestného práva členských štátov.

63. Rada dodáva, že práva chránené článkom 8 EDLP nie sú absolútne a môžu podliehať obmedzeniam za podmienok stanovených

v odseku 2 tohto článku. Ako stanovuje smernica 2006/24, uchovávanie údajov slúži všeobecnému legitímnemu záujmu, ktorý je uznaný aj článkom 8 ods. 2 EDLP a predstavuje primeraný prostriedok na ochranu takeého záujmu.

stanovené v smernici 2002/58. Vzhľadom na to, že táto smernica vychádzala z článku 95 ES, aj smernica 2006/24, ktorá ju menila, musí vychádzať z toho istého článku Zmluvy ES.

64. Španielske kráľovstvo a Holandské kráľovstvo podporujú Parlament a Radu a Súdnu dvor predkladajú také tvrdenia, ktoré sú v zásade totožné s tvrdeniami žalovaných.

67. Komisia rovnako zastáva názor, že na rozdiel od argumentácie Írska smernicu 2006/24 treba chápať ako opatrenie na ochranu údajov, ktoré patrí do regulačného rámca stanoveného smernicami 95/46 a 2002/58. Z hľadiska ochrany údajov je potrebné rozlišovať najmä medzi konaním, ktoré nepatrí do pôsobnosti práva Spoločenstva z dôvodu doložky o vylúčení, a takým konaním, ktoré patrí do rámca Spoločenstva, ale môže podliehať určitým obmedzeniam, ktoré sú odôvodnené a primerané na základe doložky o obmedzení.

65. Komisia pripomína, že pred prijatím smernice 2006/24 viaceré členské štáty prijali vnútroštátne opatrenia na základe článku 15 ods. 1 smernice 2002/58 týkajúce sa uchovávaní údajov. Zdôrazňuje zásadné odlišnosti, ktoré medzi týmito opatreniami existovali. Napríklad dĺžka uchovávaní sa pohybovala od troch mesiacov v Holandsku do štyroch rokov v Írsku. Povinnosti týkajúce sa uchovávaní údajov mali významné hospodárske dôsledky pre poskytovateľov služieb. Rozdiely medzi týmito povinnosťami mohli spôsobiť závažné narušenia trhu. V tejto súvislosti bolo legitímne prijatie smernice 2006/24 na základe článku 95 ES.

68. Na základe článku 3 ods. 2 smernice 95/46 a článku 1 ods. 3 smernice 2002/58 sú z pôsobnosti týchto smerníc vylúčené okrem iného činnosti štátu, ktoré patria do oblasti trestného práva. Smernica 2006/24 napriek tomu nebola zameraná na činnosti štátu ako takého, ale na spracovanie údajov poskytovateľmi telekomunikačných služieb na komerčné účely súvisiace s poskytovaním elektronických komunikačných služieb na verejných komunikačných sieťach. Táto činnosť jednoznačne patrí do pôsobnosti práva Spoločenstva, najmä do pôsobnosti smerníc 95/46 a 2002/58.

66. Táto smernica jednotným spôsobom na úrovni Spoločenstva obmedzuje povinnosti

69. Navyše, pokiaľ by možnosť členského štátu obmedziť rozsah práv v oblasti ochrany údajov na účely vyšetrovania, odhaľovania a stíhania závažnej trestnej činnosti skutočne nepatrila do pôsobnosti práva Spoločenstva, článok 13 ods. 1 smernice 95/46 a článok 15 ods. 1 smernice 2002/58 by boli nadbytočné a bez užitočného účinku vzhľadom na článok 3 ods. 2 smernice 95/46 a článok 1 ods. 3 smernice 2002/58.

70. Komisia napokon tvrdí, že zmienka o vyšetrovaní, odhaľovaní a stíhaní závažnej trestnej činnosti v článku 1 ods. 1 smernice 2006/24 patrí do práva Spoločenstva, pretože uvádza legitímny cieľ obmedzenia práv osôb v oblasti ochrany ich osobných údajov stanovený smernicou. Toto uvedenie bolo nevyhnutné na dodržanie požiadaviek smerníc 95/46 a 2002/58, ako aj na dosiahnutie súladu s článkom 8 EDLP.

71. Pokiaľ ide o CEPD, jeho argumentácia pozostáva najmä z preukázania vplyvu voľby právneho základu na komunitárny systém ochrany osobných údajov. Keby Zmluva ES nemohla slúžiť ako základ smernice 2006/24, podľa CEPD by ustanovenia práva Spoločenstva o ochrane osobných údajov nechránili občanov, pokiaľ by spracovanie ich osobných údajov uľahčovalo predchádzanie trestnej činnosti a boj proti nej. Za tohto predpokladu by sa všeobecný systém ochrany údajov na základe práva Spoločenstva, vytvorený pred-

všetkým smernicami 95/46 a 2002/58, uplatňoval na spracovanie údajov na komerčné účely, ale nie na spracovanie takých údajov na účely represívne. Viedlo by to k podstatným rozdielom pre poskytovateľov služieb a k zníženiu úrovne ochrany pre dotknutú osobu. Tejto situácii treba zabrániť. Potreba súdržnosti odôvodňuje prijatie smernice 2006/24 na základe Zmluvy ES.

VI — Posúdenie

72. V rámci sporu, ktorý sa týka voľby právneho základu, Súdny dvor spresnil rozsah, ktorý treba prisúdiť článku 47 EÚ, ustanoveniu, ktoré je styčným bodom medzi tým, čo patrí do práva Spoločenstva a čo do práva Únie, s cieľom stanoviť hranice medzi činnosťami patriacimi do právomoci normotvorcu Spoločenstva a tými, ktoré patria do právomoci normotvorcu Únie.

73. Pripomínam, že na základe článku 47 EÚ žiadne z ustanovení Zmluvy o EÚ nemá vplyv na ustanovenia Zmluvy ES. Rovnaká požiadavka sa tiež nachádza v článku 29 prvom pododseku EÚ, ktorý uvádza hlavu VI tejto zmluvy venovanej ustanoveniam o policajnej a súdnej spolupráci v trestných veciach.

74. Na zabezpečenie prepojenia medzi oblasťami patriacimi do pôsobnosti Zmluvy ES a Zmluvy o EÚ je podľa článku 47 EÚ úlohou Súdneho dvora, aby zabezpečil, že právne akty, o ktorých účastník konania tvrdí, že patria pod uvedenú hlavu V alebo VI Zmluvy o EÚ, nezasahujú do právomocí, ktoré ustanovenia Zmluvy ES zverujú Spoločenstvu.¹⁰

75. V rámci toho musia byť právomoci Spoločenstva, ktoré mu zveruje Zmluva ES, považované za dotknuté v zmysle článku 47 EÚ, pokiaľ by ustanovenia právneho aktu prijatého na základe ustanovení Zmluvy o EÚ mohli byť prijaté na základe niektorého ustanovenia Zmluvy ES.¹¹ Podľa Súdneho dvora totiž článok 47 EÚ chce docieľiť v súlade s článkom 2 piatou zarážkou EÚ a článkom 3 prvým odsekom EÚ zachovanie a rozvoj práva Spoločenstva.¹²

76. Pokiaľ ide o metódu použitú na určenie, či by právny akt prijatý na základe Zmluvy o EÚ mohol byť prijatý na základe Zmluvy ES, Súdny dvor skúma, či z hľadiska svojho účelu a obsahu má taký právny akt za svoj hlavný cieľ vykonanie politiky pridelennej Spoločenstvu Zmluvou ES.¹³ Súdny dvor tak uplatňuje svoju ustálenú judikatúru, podľa ktorej voľba právneho základu právneho aktu musí byť založená na objektívnych prvkoch, ktoré môžu byť

súdne preskúmané a medzi ktoré patria najmä cieľ a obsah takého právneho aktu.¹⁴

77. V tejto veci však nejde o to, či by právny akt prijatý na základe Zmluvy o EÚ mohol byť prijatý na základe Zmluvy ES, ale o preskúmanie toho, či bol právny akt oprávnené prijatý na základe Zmluvy ES, ako tvrdí žalobca. Metóda, ktorá sa použije, je však rovnaká. Pozostáva z preskúmania toho, či vzhľadom na ťažisko dotknutého opatrenia by článok 47 EÚ umožňoval prijatie tohto opatrenia na základe Zmluvy o EÚ.

78. V tejto veci preto problém spočíva v určení toho, či tvrdenie Írska, že smernica 2006/24 mala byť prijatá na základe článku 30 EÚ, článku 31 ods. 1 písm. c) EÚ a článku 34 ods. 2 písm. b) EÚ, je, alebo nie je zlučiteľné s článkom 47 EÚ. Inak povedané, znamenalo by prijatie opatrení obsiahnutých v tejto smernici porušenie článku 47 EÚ z hľadiska Zmluvy o EÚ? Aby sa dalo odpovedať na túto otázku, treba najskôr overiť, či smernica 2006/24 z hľadiska svojho účelu a obsahu patrí do oblasti upravenej článkom 95 ES.

10 — Pozri v tomto zmysle rozsudok z 20. mája 2008, Komisia/Rada, už citovaný, bod 33 a citovanú judikatúru.

11 — Tamže, bod 58 a citovaná judikatúra.

12 — Tamže, bod 59.

13 — Tamže, bod 60.

14 — Rozsudok z 23. októbra 2007, Komisia/Rada, už citovaný, bod 61.

79. Pokiaľ ide o uplatnenie článku 95 ES ako právneho základu pre právny akt Spoločenstva, z judikatúry Súdneho dvora vyplýva, že samotné konštatovanie rozdielov medzi vnútroštátnymi právnymi úpravami nepostačuje na odôvodnenie odkazu na článok 95 ES, inak je to však v prípade rozdielov medzi ustanoveniami zákonov, iných právnych predpisov a správnych opatrení členských štátov, ktoré by mohli byť prekážkou pri uplatňovaní základných slobôd a súčasne by mohli mať priamy vplyv na fungovanie vnútorného trhu.¹⁵ Z ustálenej judikatúry zároveň vyplýva, že odkaz na článok 95 ES ako na právny základ je možný vzhľadom na predchádzanie budúcim prekážkam v obchodovaní vyplývajúcim z odlišného vývoja vnútroštátnych právnych úprav, výskyt takýchto prekážok musí byť pravdepodobný a cieľom predmetného opatrenia musí byť ich zamedzenie.¹⁶ Stručne povedané, na odôvodnenie uplatnenia článku 95 ES ako právneho základu je rozhodujúca skutočnosť, či právny akt vydaný na tomto základe má skutočne zlepšiť podmienky vytvárania a fungovania vnútorného trhu.¹⁷

80. Prijatie smernice 2006/24 na základe článku 95 ES podľa mňa zodpovedá požiadavkám, ktoré Súdny dvor stanovil.

81. Z odôvodnení č. 4 až 6 tejto smernice totiž výslovne vyplýva, že normotvorca Spoločen-

stva vychádzal z konštatácie, podľa ktorej existovali legislatívne a technické rozdiely medzi relevantnými vnútroštátnymi ustanoveniami o uchovávaní údajov zo strany poskytovateľov služieb. Viaceré členské štáty pri výkone právomocí, ktoré im boli zverené podľa článku 15 ods. 1 smernice 2002/58, prijali právnu úpravu o uchovávaní údajov poskytovateľmi služieb na účely vyšetrovania, odhaľovania a stíhania trestnej činnosti. Tieto vnútroštátne ustanovenia sa značne líšili, najmä pokiaľ ide o požadovanú dĺžku uchovávaní údajov a druh údajov, ktoré sa majú uchovávať.¹⁸

82. Takéto rozdiely teda mohli viesť k potrebe zjednotiť relevantné vnútroštátne ustanovenia o povinnostiach poskytovateľov verejne dostupných elektronických komunikačných služieb alebo verejných komunikačných sietí v súvislosti s uchovávaním údajov.

83. Napriek tomu však treba overiť, či konštatované rozdiely boli takej povahy, že mohli mať vplyv na vytvorenie a fungovanie vnútorného trhu s tým dôsledkom, že normotvorca Spoločenstva mal právo uplatniť článok 95 ES na prijatie opatrení obsahujúcich v smernici 2006/24.

15 — Rozsudok z 12. decembra 2006, Nemecko/Parlament a Rada, C-380/03, Zb. s. I-11573, bod 37 a citovaná judikatúra.

16 — Tamže, bod 38 a citovaná judikatúra.

17 — Tamže, bod 80 a citovaná judikatúra.

18 — Pozri v tomto ohľade prílohu dupliky, ktorú predložil Parlament, ako aj pracovný dokument Komisie z 21. septembra 2005, ktorý je uvedený v jej návrhu smernice [SEK(2005) 1131, bod 1.4.].

84. Z tohto hľadiska je potrebné uviesť, že uchovávanie údajov poskytovateľmi elektronických komunikačných služieb predstavuje významnú finančnú záťaž a táto záťaž je primeraná objemu údajov a dĺžke ich uchovávaní.¹⁹ Dotknuté náklady vznikajú nielen v súvislosti so zdokonaľovaním technológií potrebných na uchovávanie a bezpečnú archiváciu údajov, ale rovnako aj pri bežnej údržbe a využívaní systémov umožňujúcich uchovávanie údajov.

85. Z toho vyplýva, že poskytovateľ elektronických komunikačných služieb by niesol náklady spojené s uchovávaním údajov, ktoré by sa líšili v závislosti od členského štátu, v ktorom by chcel poskytovať svoje služby. Takéto rozdiely môžu predstavovať prekážky voľného pohybu elektronických komunikačných služieb medzi členskými štátmi a môžu tak spôsobovať prekážky pri vytváraní a fungovaní vnútorného trhu s elektronickými komunikáciami. Môžu najmä spomaliť cezhraničný rozvoj elektronických komunikačných služieb, ktoré sa pravidelne zavádzajú v informačnej spoločnosti. Môžu viesť aj k narušeniu hospodárskej súťaže medzi podnikmi, ktoré pôsobia na trhu s elektronickými komunikáciami.

86. Ako jednoznačne vyplýva z odôvodnenia č. 6 smernice 2006/24, rozdiely medzi

právnou úpravou členských štátov „sú prekážkou vnútorného trhu elektronických komunikácií, keďže poskytovatelia služieb čelia rozdielnym požiadavkám s ohľadom na kategóriu prevádzkových údajov a údajov o polohe, ktoré sa majú uchovávať, podmienok uchovávaní a doby uchovávaní“.

87. V rozsahu, v akom smernica 2006/24 zosúladzuje vnútroštátnu právnú úpravu týkajúcu sa povinnosti uchovávaní údajov (článok 3), kategórií údajov, ktoré sa majú uchovávať (článok 5), dĺžky uchovávaní údajov (článok 6), ako aj ochrany a bezpečnosti údajov (článok 7), sa domnievam, že stanovením všeobecných požiadaviek pre poskytovateľov služieb napomáha rozvoj vnútorného trhu s elektronickými komunikáciami.

88. Dodávam, že na vplyv, ktorý majú rozdiely medzi relevantnými vnútroštátnymi úpravami o uchovávaní údajov na fungovanie vnútorného trhu, sa prihliada aj v článku 12 ods. 2 smernice 2006/24. V rámci posúdenia vnútroštátnych opatrení, ktoré stanovujú predĺženie maximálnej doby uchovávaní údajov za osobitných okolností a na obmedzený čas, Komisia musí overiť, či také

19 — Pozri najmä odhady uvedené v už spomínanom pracovnom dokumente Komisie z 21. septembra 2005 (bod 4.3.4.).

opatrenia neslúžia ako prostriedok svojvoľnej diskriminácie alebo skrytého obmedzovania obchodu medzi členskými štátmi a či nepredstavujú prekážku fungovania vnútorného trhu.

89. Vzhľadom na tieto skutočnosti považujem zásah normotvorcu Spoločenstva na základe článku 95 ES za odôvodnený.

90. Írsko, podporované Slovenskou republikou, naopak zastáva názor, že smernica 2006/24 nemôže vychádzať z článku 95 ES, pokiaľ jej ťažiskom nie je vytvorenie a fungovanie vnútorného trhu. Tvrdí, že jediným alebo prinajmenšom hlavným cieľom tejto smernice je vyšetrovanie, odhaľovanie a stíhanie závažnej trestnej činnosti. Írsko sa v tomto smere opiera o viaceré ustanovenia, ktoré tento cieľ skutočne zdôrazňujú.

91. Z týchto ustanovení budem citovať odôvodnenie č. 11 smernice 2006/24, podľa ktorého „vzhľadom na to, že dôležitosť prevádzkových údajov a údajov o polohe pre vyšetrovanie, odhaľovanie a stíhanie trestných činov sa preukázala výskumom a cez praktické skúsenosti vo viacerých členských štátoch, je na európskej úrovni potrebné zabezpečiť, aby

sa údaje vytvárané alebo spracúvané v priebehu poskytovania komunikačných služieb poskytovateľmi verejne dostupných elektronických komunikačných služieb alebo verejných komunikačných sietí po určitý čas uchovávali za podmienok stanovených v tejto smernici“. Cieľom tejto smernice je ďalej podľa jej článku 1 ods. 1 „zosúladiť ustanovení členských štátov o povinnostiach poskytovateľov verejne dostupných elektronických komunikačných služieb alebo verejných komunikačných sietí v súvislosti s uchovávaním určitých údajov, ktoré oni vytvárajú alebo spracovávajú, aby sa zabezpečila dostupnosť týchto údajov na účely vyšetrovania, odhaľovania a stíhania závažných trestných činov, ako to stanovuje vnútroštátne právo každého členského štátu“.

92. Ani jeden z účastníkov tohto konania nespochybnil, a považujem to za nesporné, že samotným zmyslom povinnosti uchovávanía údajov, ktorá je uložená poskytovateľom elektronických komunikačných služieb, je skutočnosť, že uľahčuje vyšetrovanie, odhaľovanie a stíhanie závažnej trestnej činnosti. Nemožno poprieť, že je to tak preto, lebo uchovávanie údajov predstavuje účinný nástroj pri vyšetrovaní represívnych orgánov členských štátov, najmä v prípadoch organizovaného zločinu a terorizmu, keď mal normotvorca Spoločenstva v úmysle stanoviť všeobecnú povinnosť uchovávať prevádzkové a miestne údaje vytvorené alebo spracované poskytovateľmi elektronických komunikačných služieb alebo verejných komunikačných sietí.

93. Normotvorca Spoločenstva teda chcel ísť o etapu ďalej, než stanovuje článok 15 ods. 1 smernice 2002/58. Pripomínam, že toto ustanovenie poskytuje členským štátom možnosť „prijat legislatívne opatrenia na obmedzenie rozsahu práv a povinností uvedených v článku 5, článku 6, článku 8 ods. 1, 2, 3 a 4 a článku 9 tejto smernice, ak také obmedzenie predstavuje nevyhnutné, vhodné a primerané opatrenie v demokratickej spoločnosti na zabezpečenie národnej bezpečnosti (t. j. bezpečnosti štátu), obrany, verejnej bezpečnosti a na zabránenie, vyšetrovanie, odhaľovanie a stíhanie trestných činov alebo neoprávnené používanie elektronického komunikačného systému podľa článku 13 ods. 1 smernice 95/46/ES. Na tento účel členské štáty môžu, medzi iným, prijať legislatívne opatrenia umožňujúce zadržanie údajov na limitované obdobie, oprávnené z dôvodov stanovených v tomto odseku“. Prijatím smernice 2006/24 chcel normotvorca Spoločenstva pokročiť ďalej na jednej strane tým, že zmenil možnosť udelenú členským štátom na povinnosť uchovávanía údajov, a na druhej strane tým, že zosúladiť kategórie údajov, ktoré sa majú uchovávať, ako aj dĺžku ich uchovávanía.

94. Medzi dôvodmi uvedenými v článku 15 ods. 1 smernice 2002/58 normotvorca Spoločenstva ponechal len tie, ktoré sa týkajú vyšetrovania, odhaľovania a stíhanía závažnej trestnej činnosti. Týmto spôsobom stanovil legitímny cieľ obmedzení, ktoré smernica 2006/24 ukladá, voči právam osôb v oblasti ochrany ich osobných údajov. Jednou zo zvláštností tejto smernice je to, že sa musí chápať ako súčasť systému ochrany osobných

údajov, ktorý normotvorca Spoločenstva postupne zavádza. Vzhľadom na to, že smernica zavádza výnimky z niektorých ochranných opatrení stanovených v smernici 2002/58, bolo by nevyhnutné, aby normotvorca uviedol taký cieľ vo všeobecnom záujme, aby preukázal potrebu prijatia právneho nástroja o uchovávaní údajov na základe požiadaviek článku 8 EDLP.

95. Musí sa uvedenie takého cieľa, ktorý odôvodňuje zásah do práva jednotlivcov na rešpektovanie ich súkromného života chráneného článkom 8 EDLP, ako aj vyhlásenie, že uchovávanie údajov je účinným nástrojom v represívnej oblasti na účely vyšetrovania, odhaľovania a stíhanía závažnej trestnej činnosti, aj napriek tomu považovať za nezlučiteľné s použitím článku 95 ES ako právneho základu pre taký právny akt Spoločenstva, akým je smernica 2006/24?

96. Myslím si, že nie, a to z nasledujúcich dôvodov.

97. Predovšetkým Súdny dvor už mal príležitosť potvrdiť, že ak sú podmienky na použitie článku 95 ES ako právneho základu splnené, normotvorcovi Spoločenstva nemožno zabrániť v tom, aby sa opieral o tento právny

základ, vzhľadom na to, že verejný záujem je rozhodujúcim činiteľom pri rozhodovaní.²⁰ V tejto súvislosti treba prihliadať na to, že článok 95 ods. 3 ES výslovne vyžaduje, aby sa pri zosúladovaní vzal do úvahy určitý počet naliehavých dôvodov vo všeobecnom záujme, ktoré musia podliehať vysokému stupňu ochrany.²¹ Podľa môjho názoru medzi tieto naliehavé požiadavky patrí aj požiadavka bezpečnosti. Právny akt, akým je aj smernica 2006/24, ktorá zosúladuje podmienky uchovávaní určitých údajov na účely vyšetrovania, odhaľovania a stíhania závažnej trestnej činnosti, napomáha zaistiť vysokú úroveň bezpečnosti vnútorného trhu. Článok 95 ods. 3 ES teda podľa môjho názoru splnomocňuje na prijatie opatrení na zblížovanie vnútroštátnych zákonov, ostatných právnych predpisov a správnych opatrení členských štátov, ktorých cieľom je vytvorenie a fungovanie vnútorného trhu a ktoré sledujú aj cieľ vo verejnom záujme, akým je zabezpečenie vysokej úrovne ochrany v Spoločenstve.

98. Na rozdiel od toho, čo tvrdí Írsko, sa ďalej domnievam, že samotná skutočnosť, že právny akt má za cieľ vyšetrovanie, odhaľovanie a stíhanie závažnej trestnej činnosti, nestačí na presunutie tohto aktu z prvého piliera do tretieho. Inými slovami, existencia takého účelu podľa mňa nepostačuje na vznik právneho aktu, ktorý by patril do oblasti

„policajnej a súdnej spolupráce v trestných veciach“ v zmysle hlavy VI Zmluvy o EÚ.

99. Z článku 29 EÚ vyplýva, že bez toho, aby boli dotknuté právomoci Spoločenstva, cieľ Únie, ktorým je poskytovanie vysokej úrovne ochrany v priestore slobody, bezpečnosti a práva občanom, sa dosahuje pomocou predchádzania a boja proti trestnej činnosti prostredníctvom troch druhov činností. Po prvé ide o užšiu spoluprácu policajných, colných a iných príslušných orgánov členských štátov priamo alebo prostredníctvom Európskeho policajného úradu (Europol) v súlade s ustanoveniami článkov 30 EÚ a 32 EÚ. Po druhé ide o užšiu spoluprácu súdnych a iných príslušných orgánov členských štátov vrátane Európskeho úradu pre justičnú spoluprácu (Eurojust), v súlade s článkami 31 EÚ a 32 EÚ. A po tretie ide o zblížovanie predpisov trestného práva členských štátov podľa článku 31 písm. e) EÚ, ak je to potrebné.

100. Povinnosť uchovávať údaje, ktoré vzniknú alebo sú spracúvané v rámci poskytovania komunikačných služieb, podľa mňa nepatrí ani do jedného z týchto troch druhov činností.

20 — Pozri v tomto zmysle v oblasti verejného zdravia rozsudok Nemecko/Parlament a Rada, už citovaný, bod 39 a citovanú judikatúru.

21 — Tamže, bod 40 a citovaná judikatúra.

101. Cieľ vyšetrovania, odhaľovania a stíhania závažnej trestnej činnosti určite má trestno-právny aspekt, ktorý naznačuje, že všetky opatrenia, ktoré tento cieľ sledujú, majú byť zaradené do tretieho piliera. Taký prístup by však viedol k rozširovaniu pôsobnosti hlavy VI Zmluvy o EÚ, ktorá, ako som už uviedol, nielen stanovuje cieľ, ale aj vymenúva jednotlivé druhy opatrení, v ktorých sa konkretizuje pojem „policajnej a súdnej spolupráce v trestných veciach“ v zmysle ustanovení tejto hlavy.

102. S ohľadom na to uvádzam, že opatrenia uvedené v smernici 2006/24 nezahŕňajú žiadny priamy zásah represívnych orgánov členských štátov. Stanovujú len to, že poskytovatelia verejne dostupných elektronických komunikačných služieb alebo verejne dostupných sietí musia uchovávať údaje, ktoré vznikli alebo boli spracované pri poskytovaní dotknutých komunikačných služieb, to znamená iba tie údaje, ktoré úzko súvisia s prevádzkovaním obchodných činností týchto poskytovateľov.

103. V skratke, smernica 2006/24 obsahuje opatrenia, ktoré sa týkajú etapy pred prípadným vykonaním akcie policajnej alebo súdnej spolupráce v trestných veciach. Nezosúladuje ani prístup príslušných represívnych vnútroštátnych orgánov k údajom, ani otázku použitia a výmeny týchto údajov medzi týmito

orgánmi napríklad v rámci vyšetrovania trestnej činnosti. Tieto otázky, ktoré podľa mňa patria do oblasti upravenej ustanoveniami hlavy VI Zmluvy o EÚ, boli správne vylúčené z pôsobnosti smernice 2006/24.²²

104. V odôvodnení č. 25 sa navyše uvádza, že „nie je dotknutá právomoc členských štátov prijímať legislatívne opatrenia týkajúce sa práva na prístup a používanie údajov nimi určenými vnútroštátnymi orgánmi. *Otázky prístupu k údajom uchovávaným v súlade s touto smernicou vnútroštátnymi orgánmi na činnosti uvedené v prvej zarážke článku 3 ods. 2 smernice 95/46/ES nepatria do oblasti pôsobnosti práva Spoločenstva. Môžu však byť predmetom vnútroštátneho práva alebo opatrenia podľa hlavy VI Zmluvy o Európskej únii*“.[²³] Jediná požiadavka týkajúca sa prístupu k údajom, ktorú chcel normotvorca zdôrazniť a ktorá sa javí skôr ako varovanie než ako opatrenie o zosúladení, sa nachádza v článku 4 smernice 2006/24, ktorý stanovuje, že „členské štáty prijímú opatrenia, ktoré zaistia, že údaje uchovávané v súlade s touto smernicou sa poskytnú v mimoriadnych prípadoch príslušným vnútroštátnym orgánom a v súlade s vnútroštátnym právom. Postup, ktorý treba dodržať, a podmienky, ktoré treba splniť pre získanie prístupu k uchovávaným údajom v súlade s požiadavkami nevyhnutnosti a primeranosti, vymedzí každý členský štát vo svojom vnútro-

22 — Pokiaľ ide o návrhy rámcových rozhodnutí, ktoré sa zaoberajú otázkami konzultácií, použitia a výmeny informácií zo strany príslušných represívnych vnútroštátnych orgánov, pozri najmä návrh rámcového rozhodnutia Rady z 12. októbra 2005 o výmene informácií na základe zásady dostupnosti [KOM(2005) 490 v konečnom znení], ako aj návrh rámcového rozhodnutia Rady zo 6. novembra 2007 o využívaní osobných záznamov o cestujúcich (PNR) na účely presadzovania práva [KOM(2007) 654 v konečnom znení].

23 — Kurzívou zvýraznil generálny advokát.

štátnom práve, pokiaľ príslušné ustanovenia práva Európskej únie alebo medzinárodného práva verejného, najmä EDLP v zmysle výkladu Európskeho súdu pre ľudské práva, neustanovujú inak“.

105. Hranica medzi opatreniami komunitárneho piliera a tými, ktoré sa musia prijať v rámci hlavy VI Zmluvy o EÚ, môže byť podľa mňa stanovená nasledujúcim spôsobom.

106. Opatrenia, ktorými sa zosúladujú podmienky, za ktorých majú poskytovatelia komunikačných služieb uchovávať prevádzkové a miestne údaje, ktoré vznikajú alebo spracúvajú v rámci svojej obchodnej činnosti, patria do komunitárneho piliera. Takéto zosúladenie vnútroštátnych právnych predpisov o uchovávaní údajov totiž znižuje riziko vzniku prekážok pri rozvoji vnútorného trhu s elektronickými komunikáciami, lebo poskytovateľom sa ukladajú spoločné podmienky. Skutočnosť, že normotvorca Spoločenstva považoval za potrebné uložiť povinnosť uchovávanía údajov z dôvodu účinnosti tohto nástroja pre vyšetrovanie, odhalovanie a stíhanie závažnej trestnej činnosti, nestačí na to, aby sa toto opatrenie vyňalo z komunitárneho piliera, pretože na naliehavé dôvody všeobecného záujmu možno prihliadnuť na základe článku 95 ES. Uvedenie takého naliehavého dôvodu všeobecného záujmu je navyše nevyhnutné na odôvodnenie zásahu normotvorcu Spoločenstva do práva na

rešpektovanie súkromného života používateľov elektronických komunikačných služieb.

107. Na druhej strane opatrenia, ktorými sa zosúladujú podmienky, za ktorých môžu mať príslušné represívne vnútroštátne orgány prístup k uchovávaným údajom, používať ich a vzájomne vymieňať pri výkone svojich právomocí, patria do tretieho piliera. Priamy zásah takých orgánov voči súkromným prevádzkovateľom a povinné oznamovanie takých údajov na represívne účely patria podľa mňa do pôsobnosti „policajnej a súdnej spolupráce v trestných veciach“ v zmysle hlavy VI Zmluvy o EÚ. V tejto fáze totiž účasť súkromných poskytovateľov na vyšetrovaní trestnej činnosti a ich spolupráca s príslušnými vnútroštátnymi orgánmi v tejto oblasti získava konkrétny a určitý charakter.

108. Táto hranica určite môže byť predmetom kritiky a v určitých ohľadoch môže pôsobiť umelo. Súhlasím, že uspokojujúcejšie by bolo, keby bol všeobecný problém uchovávanía údajov poskytovateľmi elektronických komunikačných služieb a spôsoby ich spolupráce s príslušnými represívnymi vnútroštátnymi orgánmi upravený jediným právnym aktom, ktorý by zabezpečoval súdržnosť medzi oboma uvedenými aspektmi. Nech je to však akokoľvek poľutovaniahodné, inštitucionálna štruktúra zložená z troch pilierov vyžaduje rozdelenie oblastí činností.

V tejto súvislosti je prioritou najmä zabezpečenie právnej istoty, a to objasnením, pokiaľ možno najpresnejšie, príslušných hraníc medzi jednotlivými oblasťami činností patriacimi do rôznych pilierov.

109. Analýza, ktorú tu navrhujem, podľa môjho názoru nie je v rozpore s konštatáciou Súdneho dvora v už citovanom rozsudku Parlament/Rada a Komisia. Naopak, slúži na objasnenie rozsahu, ktorý podľa mňa treba tomuto rozsudku prisúdiť.

110. Pripomínam, že vo veci, ktorá viedla k uvedenému rozsudku, Parlament navrhoval na jednej strane zrušenie rozhodnutia Rady 2004/496/ES zo 17. mája 2004 o uzavretí dohody medzi Európskym spoločenstvom a Spojenými štátmi americkými o spracovaní a postúpení údajov PNR leteckými dopravcami Úradu pre colnú správu a ochranu hraníc Ministerstva vnútornej bezpečnosti Spojených štátov amerických²⁴ a na druhej strane zrušenie rozhodnutia Komisie 2004/535/ES zo 14. mája 2004 o adekvátnej ochrane osobných údajov uvedených v Zázname podľa mena cestujúceho o cestujúcich lietadlom odoslaných Úradu Spojených štátov amerických na ochranu colného priestoru a hraníc.²⁵

111. Súdny dvor vo svojom rozsudku najskôr posudzoval zákonnosť rozhodnutia o adekvátnej ochrane vzhľadom na článok 3 ods. 2 prvú zarážku smernice 95/46. Pripomínam, že toto ustanovenie vylučuje z pôsobnosti smernice spracovanie osobných údajov „v priebehu činností, ktoré sú mimo rozsahu zákona spoločenstva, ako sú tie, ktoré sú uvedené v hlave V a VI Zmluvy o Európskej únii a v žiadnom prípade sa neuplatňujú na operácie spracovania týkajúce sa verejnej bezpečnosti, obrany, bezpečnosti štátu (vrátane hospodárskej prosperity štátu, keď sa operácia spracovania týka záležitostí bezpečnosti štátu) a činností štátu v oblastiach trestného zákona“.

112. Súdny dvor rozhodol, že odovzdávanie osobných údajov obsiahnutých v osobných záznamoch cestujúcich (ďalej len „údaje PNR“) Úradu Spojených štátov amerických na ochranu colného priestoru a hraníc (ďalej len „CBP“) predstavuje spracovanie, ktoré sa týka záležitostí bezpečnosti štátu a činností štátu v oblastiach trestného zákona. Rozhodol, že rozhodnutie o adekvátnej ochrane sa netýka spracovania údajov nevyhnutného na poskytnutie služby, ale spracovania údajov, ktoré sa považuje za nevyhnutné na zabezpečenie verejnej bezpečnosti a na represívne účely. Navyše z rozsudku zo 6. novembra 2003, Lindqvist,²⁶ vyplýva, že činnosti demonštratívne uvedené v článku 3 ods. 2 prvej zarážke smernice 95/46 sú v každom prípade činnosti patriace štátu a štátnym orgánom a nepatria do oblasti činností jednotlivcov, avšak podľa Súdneho dvora z toho nevyplýva, že z dôvodu, že údaje PNR zhromaždili súkromní podnikatelia na

24 — Ú. v. EÚ L 183, s. 83, ďalej len „rozhodnutie Rady“.

25 — Ú. v. EÚ L 235, s. 11, ďalej len „rozhodnutie o adekvátnej ochrane“.

26 — C-101/01, Zb. s. I-12971.

komerčné účely a že títo podnikatelia zabezpečujú ich prenos do tretích krajín, dotknutý prenos nepatrí do pôsobnosti tohto ustanovenia. Tento prenos totiž patrí do rámca vytvoreného orgánmi verejnej moci na účely verejnej bezpečnosti.

dvor zdôraznil, že dohoda sa týkala toho istého odovzdávania údajov ako rozhodnutie o adekvátnej ochrane, a teda spracovania údajov, ktoré je vylúčené z pôsobnosti uvedenej smernice. Vyvodil z toho, že rozhodnutie Rady nemohlo byť platne prijaté na základe článku 95 ES.

113. Súdny dvor z toho vyvodil, že rozhodnutie o adekvátnej ochrane sa týka spracovania osobných údajov v zmysle článku 3 ods. 2 prvej zarážky smernice 95/46, a teda nepatrí do pôsobnosti tejto smernice. Súdny dvor preto dospel k záveru, že rozhodnutie o adekvátnej ochrane treba zrušiť.

115. Írsko sa opiera o už citovaný rozsudok Parlament/Rada a Komisia na podporu svojich tvrdení, teda v zásade o to, že na základe jediného alebo prinajmenšom hlavného cieľa smernice 2006/24, ktorý spočíva vo vyšetrovaní, v odhaľovaní a stíhaní závažnej trestnej činnosti, táto smernica mala byť prijatá na základe hlavy VI Zmluvy o EÚ. Uvedený rozsudok však bol vyhlásený v kontexte, ktorého hlavné znaky sa od prejednávanej veci líšia.

114. Súdny dvor následne pri skúmaní zákonnosti rozhodnutia Rady rozhodol len o žalobnom dôvode založenom na nesprávnej voľbe článku 95 ES ako právneho základu tohto rozhodnutia. Konštatoval, že článok 95 ES, v spojení s článkom 25 smernice 95/46, nemôže založiť právomoc Spoločenstva na uzavretie dohody medzi Európskym spoločenstvom a Spojenými štátmi americkými o spracovaní a postúpení údajov PNR leteckými dopravcami Úradu pre colnú správu a ochranu hraníc Ministerstva vnútornej bezpečnosti Spojených štátov amerických (ďalej len „dohoda“), schválenej uvedeným rozhodnutím v mene Spoločenstva.²⁷ Na podporu tejto konštatácie Súdny

116. Vo veci, ktorá viedla k už citovanému rozsudku Parlament/Rada a Komisia, dohoda vyžadovala najmä to, aby leteckí dopravcovia, ktorí prevádzkujú medzinárodnú prepravu cestujúcich do alebo zo Spojených štátov amerických, poskytli CBP elektronický prístup k PNR v rozsahu, v akom sú tieto údaje zhromaždené a uschované v ich automatizovanom rezervačnom/odletovom kontrolnom systéme. Dohoda teda zaviedla formu medzinárodnej spolupráce medzi zmluvnými stranami, ktorej cieľom mal byť

27 — Táto dohoda bola neskôr predmetom korigenda (Ú. v. EÚ L 255, 2005, s. 168).

boj proti terorizmu a iným formám závažnej trestnej činnosti, pričom tento cieľ sa mal zosúladiť s cieľom ochrany osobných údajov cestujúcich v leteckej doprave.²⁸ Už samotná existencia takej formy medzinárodnej spolupráce s orgánmi tretích krajín predstavuje podstatný rozdiel v porovnaní s prejednávanou vecou.

aj sprístupnenie týchto údajov takémuto subjektu, treba podľa mňa postaviť na roveň aktu o spolupráci medzi štátnymi orgánmi. Ak sa najmä v prípade povinného oznamovania údajov vnútroštátnemu orgánu na bezpečnostné a represívne účely uloží právnickej osobe povinnosť poskytovania osobných údajov, nezdá sa, že by sa to úplne odlišovalo od priamej výmeny údajov medzi verejnoprávnymi orgánmi, napríklad v rámci vyšetrovania trestnej činnosti.³⁰

117. Ďalej treba zdôrazniť, že sporné spracovanie údajov vo veci, ktorá viedla k už citovanému rozsudku Parlament/Rada a Komisia, sa týkalo etapy, ktorá nasledovala po úvodnom zbere informácií leteckými spoločnosťami. Toto spracovanie sa totiž týkalo nahliadnutia do údajov leteckých pasažierov, ktoré pochádzajú z rezervačných systémov leteckých dopravcov usadených na území členských štátov, ich používania zo strany CBP a ich sprístupnenia tomuto orgánu.²⁹ Išlo teda o takú formu spolupráce, ktorá zahŕňala nielen súkromných poskytovateľov, ale aj verejnoprávne orgány, v danom prípade CBP, na účely boja proti terorizmu a iným formám závažnej trestnej činnosti.

119. Medzinárodný rozmer zavedenej spolupráce a stanovené spôsoby spolupráce medzi leteckými dopravcami a CBP, čiže spôsoby, ktoré túto spoluprácu podľa mňa radia do pôsobnosti hlavy VI Zmluvy o EÚ, tak predstavujú dva základné rozdiely v porovnaní so situáciou v prejednávanej veci.

118. Za takých okolností právny akt, ktorý predpokladá nahliadnutie do osobných údajov a ich používanie zo strany subjektu, ktorý zaisťuje vnútornú bezpečnosť štátu, ako

120. Navyše z dôvodu charakteristik, ktoré boli práve uvedené, sa rozhodnutie Rady 2007/551/SZBP/SVV z 23. júla 2007 o podpísaní Dohody medzi Európskou úniou a Spojenými štátmi americkými o spracovaní a postúpaní údajov z osobného záznamu o cestu-

28 — Pozri bod 139 návrhov, ktorý predniesol generálny advokát Léger vo veci, ktorá viedla k už citovanému rozsudku Parlament/Rada a Komisia.

29 — Tamže, bod 102.

30 — Tamže, body 159 a 160.

júcom (PNR) leteckými dopravcami Ministerstvu vnútornej bezpečnosti Spojených štátov amerických (DHS) (dohoda PNR z roku 2007)³¹ v mene Európskej únie prijalo na základe článkov 24 EÚ a 38 EÚ.

121. Vymenované rozdiely rovnako umožnia lepšie pochopiť rozsah už citovaného rozsudku Parlament/Rada a Komisia.

122. Podľa mňa z uvedeného rozsudku nevyplýva, že na účely zahrnutia alebo vylúčenia spracovania do pôsobnosti alebo z pôsobnosti systému ochrany údajov zavedeného smernicou 95/46 je relevantné len skúmanie cieľa, ktorý také spracovanie údajov sleduje. Treba tiež určiť, počas akej činnosti sa spracovanie údajov vykonáva. Je to tak len vtedy, pokiaľ sa spracovanie uskutočňuje v priebehu činností, ktoré sú vlastné štátu a štátnym orgánom a nepatria do oblasti činností jednotlivcov, ktorá je vylúčená zo systému ochrany osobných údajov Spoločenstva zavedeného článkom 3 ods. 2 prvou zarážkou smernice 95/46. Je teda vecou normotvorcu Spoločenstva, aby prevzal štafetu a vybudoval všeobecný systém ochrany údajov, ktorý by zahŕňal spracovanie v priebehu takých činností vlastných štátu.³²

31 — Ú. v. EÚ L 204, s. 16.

32 — Pozri v tomto ohľade návrh rámcového rozhodnutia Rady zo 4. októbra 2005 o ochrane osobných údajov spracovávaných v rámci policajnej a súdnej spolupráce v trestných veciach [KOM(2005) 475 v konečnom znení].

123. Súdny dvor v už citovanom rozsudku Parlament/Rada a Komisia konštatoval, že odovzdávanie údajov CBP zo strany leteckých dopravcov s cieľom zabezpečiť verejnú bezpečnosť a na represívne účely možno považovať za spracovanie údajov počas činností, ktoré sú vlastné štátu a štátnym orgánom a nepatria do oblasti činností jednotlivcov. Preto Súdny dvor rozhodol, že je vylúčené z pôsobnosti smernice 95/46.

124. Na základe tohto výkladu už citovaný rozsudok Parlament/Rada a Komisia objasňuje rozdiel medzi doložkami o vylúčení a doložkami o obmedzení, ktoré sa nachádzajú v smerniciach 95/46 a 2002/58.

125. Komisia počas tohto konania veľmi zrozumiteľne vysvetlila, že článok 3 ods. 2 prvá zarážka smernice 95/46 a článok 1 ods. 3 smernice 2002/58 predstavujú doložku o vylúčení v rozsahu, v ktorom z pôsobnosti uvedených dvoch smerníc vylučujú spracovanie údajov vykonávané v rámci činností, ktoré nepatria do pôsobnosti Zmluvy ES, ako sú

činnosti stanovené v hlavách V a VI Zmluvy o EÚ, a v každom prípade spracovanie údajov súvisiace s verejnou bezpečnosťou, obranou, bezpečnosťou štátu a činnosťami štátu v oblasti trestného práva.

činnosti uvedené v článku 1 ods. 1 smernice 2006/24, postačuje na vylúčenie z pôsobnosti práva Spoločenstva.

126. Rozsah doložiek o obmedzení stanovených článkom 13 ods. 1 smernice 95/46 a článkom 15 ods. 1 smernice 2002/58 je naopak veľmi odlišný. Tieto doložky totiž umožňujú, aby výlučne členské štáty obmedzili rozsah niektorých práv vymedzených v týchto dvoch smerniciach, pokiaľ také obmedzenie predstavuje opatrenie nevyhnutné na zabezpečenie cieľa vo všeobecnom záujme, napríklad bezpečnosti štátu, obrany verejného zdravia, ako aj prevencie, vyšetrovania, odhaľovania a stíhania trestnej činnosti. Dotknuté spracovanie údajov je však aj naďalej upravené systémom ochrany osobných údajov Spoločenstva.

128. Samotná existencia doložiek o obmedzení v smerniciach 95/46 a 2002/58, ktoré stanovujú cieľ vo všeobecnom záujme, na základe ktorého možno obmedziť rozsah práv a povinností v oblasti ochrany údajov, však dokazuje, že takéto tvrdenie je chybné a že samotné uvedenie cieľa vo všeobecnom záujme, akým je vyšetrovanie, odhaľovanie a stíhanie závažnej trestnej činnosti v článku 1 ods. 1 smernice 2006/24, nepostačuje na určenie toho, čo je a čo nie je upravené právom Spoločenstva, alebo presnejšie systémom ochrany osobných údajov Spoločenstva.

127. Skutočnosť, že tieto dva druhy doložiek uvádzajú podobné ciele vo verejnom záujme, určite prispieva k nejasnostiam v súvislosti s ich príslušným rozsahom. Tieto nejasnosti sú možno čiastočným dôvodom na tvrdenia Írska v rozsahu, v ktorom sa tento členský štát opiera výlučne o doložky o vylúčení, ktoré vykladá v tom zmysle, že samotná skutočnosť, že právny akt stanovuje cieľ vo všeobecnom záujme, akým je napríklad vyšetrovanie, odhaľovanie a stíhanie závažnej trestnej

129. S cieľom zabezpečiť efektívny účinok doložiek o obmedzení a vyhnúť sa tomu, aby neboli len opakovaním doložiek o vylúčení, treba prijať záver, že podľa doložiek o vylúčení stanovených v článku 3 ods. 2 prvej zarážke smernice 95/46 a v článku 1 ods. 3 smernice 2002/58 je zo systému ochrany osobných údajov Spoločenstva vylúčené len také spracovanie údajov, a na tomto mieste zopakujem formuláciu, ktorú Súdny dvor použil v už citovaných rozsudkoch Lindqvist a Parlament/Rada a Komisia, ktoré je vlastné štátu a štátnym orgánom a nepatrí do oblasti činností jednotlivcov.

130. Vzhľadom na uvedené skutočnosti preto zastávam názor, že pokiaľ smernica 2006/24 neobsahuje ustanovenia o zosúladení podmienok na prístup k údajom a ich používanie pri výkone činností, ktoré sú vlastné štátu a štátnym orgánom a nepatria do oblasti činností jednotlivcov, najmä ak neobsahuje nijaké ustanovenia, ktoré by mohli patriť pod pojem „policajná a súdna spolupráca v trestných veciach“ v zmysle hlavy VI Zmluvy o EÚ, bola správne prijatá v rámci komunitárneho piliera, presnejšie na základe článku 95 ES.

131. Pokiaľ by sa pripustilo tvrdenie Írska, že smernica 2006/24 mala byť prijatá na základe článku 30 EÚ, článku 31 ods. 1 písm. c) EÚ a článku 34 ods. 2 písm. b) EÚ, viedlo by to k porušeniu článku 47 EÚ.

132. Napokon treba uviesť, že aj keby sa konštatovalo, že smernica 2006/24 obsahuje dvojakú zložku, ktorá upravuje jednak vytvorenie a fungovanie vnútorného trhu v súlade s článkom 95 ES, jednak „policajnú a súdnu spoluprácu v trestných veciach“ v zmysle hlavy VI Zmluvy o EÚ bez toho, aby jedna bola len vedľajšou vo vzťahu k druhej,

článok 47 EÚ by bol aj naďalej prekážkou pri používaní právneho základu podľa hlavy VI Zmluvy o EÚ.

133. Súdny dvor totiž v už citovanom rozsudku z 20. mája 2008, Komisia/Rada, spresnil rozsah článku 47 EÚ v prípade, ak analýza opatrenia preukázala, že toto opatrenie má dvojaký účel alebo dvojakú zložku, ktoré patria do pôsobnosti Zmluvy ES aj Zmluvy o EÚ bez toho, aby jedna bola len vedľajšou vo vzťahu k druhej. Za týchto okolností rozhodol, že vzhľadom na to, článok 47 EÚ bráni tomu, aby bolo na základe Zmluvy o EÚ zo strany Únie prijaté opatrenie, ktoré mohlo byť riadne prijaté na základe Zmluvy ES, Únia nemôže použiť právny základ vyplývajúci zo spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politiky na prijatie ustanovení, ktoré patria takisto do právomoci, ktorú Zmluva ES zveruje Spoločenstvu.

134. Pokiaľ teda opatrenie obsahuje dvojakú zložku, ktorá môže patriť do pôsobnosti Zmluvy ES aj Zmluvy o EÚ, článok 47 EÚ dáva v každom prípade prednosť Zmluve ES.

VII — Návrh

135. Z vyššie uvedených dôvodov navrhujem, aby Súdny dvor rozhodol takto:

1. Žaloba sa zamieta.
2. Írsko sa zaväzuje na náhradu trov konania.
3. Španielske kráľovstvo, Holandské kráľovstvo, Slovenská republika, Komisia Európskych spoločenstiev a Európsky dozorný úradník pre ochranu údajov znášajú svoje vlastné trovy konania.